

Møte for BIBSYS bibliografisk gruppe

Sted: Høgskolen i Oslo, Kurs- og konferansesenter, Pilestredet 46, 3. etg.

Møtedato: 2007-04-19

Møtetid: 10.00 – 16.00

Til: Tove Aursøy, Frank B. Haugen, Gøril Hesstvedt og Elin Stangeland

07/01 : Godkjenning av dagsorden

07/02 : Godkjenning av tidligere referat (Sakliste 2 og 3)

07/03 : Valg av leder for Bibliografisk gruppe

07/04 : Organiseringen av arbeidet i gruppa

- Informasjon og innspill fra BIBSYS. Diskusjon.

07/05 : Nye koder i 008 \$b

- Sak fra BIBSYS + innspill fra Øystein Tødenes
- [Saksdokument](#)

07/06 : Retningslinjer i periodikakatalogisering (omkatalogisering) etter de nye reglene

- Sak utsatt fra 2006
- [Saksdokument](#)

07/07 : Retningslinjer for registrering av vitenskapelig publisering

- [Saksdokument](#)

07/08 : Kvalitet på musikk-katalogisering

- Saksdokument kun tilgjengelig for Bibliografisk gruppe.

07/09 : Trykte tidsskrift og standardisering av data for tidsskriftbeholdning (096 \$g)

- [Saksdokument](#)

07/10 : FRBR i bibliotekataloger

- [Saksdokument](#)

07/11 : Eventuelt

Sak 2007/05 Nye koder i 008 \$b

Sak fra BIBSYS:

Med bakgrunn i at BIBSYS utarbeider en konverteringstabell mellom BIBSYSMARC og MARC21, ber vi Bibliografisk gruppe om å utarbeide 008 \$b koder til følgende type innhold:

kataloger
ordbøker
encyclopedier
håndbøker

008 \$i k uregelmessig

'Uregelmessig' må få en ny kode, slik at k kan brukes til 'kontinuerlig oppdatert'

Alle nye koder bør være i samsvar med MARC21.

Brev fra Øystein Tødenes:

Til Bibliografisk gruppe
v/Frank Berg Haugen

Ved den store revisjonen av 008 - kodene for 3-4 år sidan (eg var med på jobben, serleg på den tekniske sida), gløymde vi å opprette ein \$b - kode for Leksika/oppslagsverk. Eg ser i dag at det, i praksis, er eit ganske sterkt behov for ein slik kode, og vil foreslå at bibliografisk gruppe ser nærare på dette.

Sidan heile alfabetet er brukt opp til \$b - koder, er det eit problem å finne plass til ein ny kode. Men kanskje det er muleg å rydde plass til ein kode for Leksika ved litt omstrukturering?

Blant \$b - kodene er der 3 'hybridar' som begrepsmessig er kombinasjonar av Fysisk form (\$a) og Innhald (\$b), nemleg:

\$b p : Bibliografiske databaser (= Bibliografi + database)

\$b q : Fulltekstdatabaser (= 'Fulltekst'? + database)

\$b r : Andre databaser (= Andre dokumenttyper + database)

(Database er her tenkt som eit fysisk EDB-begrep)

Det krevst både arbeid og omtanke for å rydde opp i denne 'hybriditeten', men for å rydde plass til ein \$b - kode for Oppslagsverk, kan ein kanskje gjere det enkelt, slik:

Lage ny \$a - kode for Databaser , f.eks \$a c (I staden for å lage ny kode, kan ein kanskje omdefinere \$a n Nettdokumenter, til Nettdokumenter/databaser) Erstatte Bibliografiske

databaser med Bibliografier (\$b b) + Databaser (\$a c) Bruke den frigjorde \$b p til
Leksika/oppslagsverk/ordbøker.

Voila!

Helsing
Øystein Tødenes

Sak 2007/06 Retningslinjer i periodikakatalogisering (omkatalogisering) etter de nye reglene

Sak sendt til Bibliografisk gruppe fra Mette M. Jensen NBR/PL

Vi fikk nye regler for periodikakatalogisering i 2004. Jeg savner retningslinjer om de nye reglene og konsekvenser for oss som driver med dette til daglig. Det gjelder spesielt omkatalogisering.

Når en publikasjon får ny utgiver eller utgiver skifter navn, har vi de siste årene omkatalogisert posten for å få ny utgiver i 260 \$b. Vi har skiftet kilde, og det har i enkelte tilfeller ført til endringer i 245 \$a. Ifølge videoforelesning på nettet fra Library of Congress (LC), skal 245 \$a aldri røres.

<http://www.loc.gov/acq/srd/AACR2srdstaff.html>

Det er part 3 i lenken over, som omhandler dette spesielt.

I nyreglene åpner 12.7B23 for at man kan konsultere en senere kilde. Men gjelder dette også 260-feltet, eller skal ting ordnes ved hjelp av noteapparatet? Ser at vi har et avvik for 12.4D2. Der nevnes ikke 245 \$a, men skifter vi kilde, må kanskje hovedtittel endres? Dette stemmer dårlig med LCs praksis. Jeg valgte å gjøre det slik på en post jeg hadde nylig:

OBJEKTID: 032127995 Status: kat2

SIU dokumentserien / SIU, Norwegian Centre for International Cooperation in Higher Education. - [Bergen] : SIU.

Enkelte hefter med tittel: SIU document series; SIU.

Tidligere navn på utgiver: Senter for internasjonalt universitetssamarbeid.

Kilde: 2003 nr 2; siste konsulterte hefte 2006 nr 3.

ISSN 1503-2482(feil ISSN)

Her er det meste endret bortsett fra 245 \$a. På 2006 nr 3 var tittelen engelsk, men Norper og utgiver ville beholde den norske tittelen. Det ville komme hefter både på norsk og engelsk framover.

Jeg savner retningslinjer for periodika(om)katalogisering, eventuelt gode eksempler i eksempelsamlinga. Problemet gjelder både for vanlige periodikaposter og nummererte institusjonsserier der vi får ny utgiver eller utgiver skifter navn. Kan Bibsys lage retningslinjer om dette?

Med vennlig hilsen Mette M. Jensen NBR/PL

(Det er ikke lagd avvik for 12.7B3, men jeg tror i de tilfellet vi bruker omslaget i mangel av tittelside, så skriver vi vel ikke noe? Bør avvik lages, eller bør bibliotekene endre praksis?)

Sak 2007/07 Registrering av vitenskapelig publisering i monografier og artikkelsamlinger

Brev fra BIBSYS sendt til bibliotekene:

Det vises til tidligere utsendt brev fra BIBSYS, datert 11.10.2005, og brev fra Kunnskapsdepartementet, datert 19.12.2006 (ref 200607655/FTA), om saken.

Departementet har nå besluttet hvordan registreringen og dokumentasjonen av vitenskapelig publisering i monografier og artikkelsamlinger skal skje. Vedtaket bygger på den beskrivelsen som ble gitt i brevet fra BIBSYS.

Her gis en beskrivelse av de rutiner og regler som gjelder for bruk av BIBSYS Biblioteksystem og BIBSYS Bibliotekbase for denne registreringen.

Rutiner rundt vitenskapelig publisering

Vitenskapelig publisering gir uttelling ved tildeling av midler til institusjonene fra departementet. Det er departementets målsetting at kvaliteten på de data som registreres skal være så god som mulig. Dette gjelder både utvalget av publikasjoner og kvaliteten på de bibliografiske data som beskriver disse publikasjonene.

For å oppnå høy datakvalitet, har Kunnskapsdepartementet valgt å la bibliotekene ved UH-institusjonene foreta registrering av vitenskapelige monografier og vitenskapelige artikler i artikkelsamlinger (antologier) i BIBSYS Bibliotekbase. Deretter vil BIBSYS overføre disse data til ITAR. Fra ITAR vil data så bli overført til de lokale forskningsdokumentasjonssystemene (i dag FRIDA og ForskDok) og brukes som grunnlag for registreringen der. Etter registrering av publikasjonene i ForskDok og FRIDA, vil aggregerte data bli overført til DBH-basen hos NSD.

Overføring av data fra eksterne kilder (ISI, NORART og BIBSYS Bibliotekbase) gjøres for å heve kvaliteten på grunnlagsdata som skal benyttes for tildeling av midler. Arbeidet som biblioteket blir pålagt er derfor i institusjonens interesse.

Vi vil også anbefale som praktisk tiltak ved institusjonene at forfattere av vitenskapelige publikasjoner "pliktavleverer" disse til biblioteket og merker dem "Vitenskapelig, til registrering i BIBSYS Bibliotekbase". Vi tror dette vil lette rutinene og sikre at institusjonene får med alt når tildeling skal beregnes.

Det presiseres videre at artikler i periodika ikke trenger å registreres i BIBSYS Bibliotekbase fordi opplysninger om disse vil bli hentet fra andre kilder (ISI og NORART).

Rutinene er beskrevet på denne lenken:

<http://dbh.nsd.uib.no/vitpub/dokumentasjon.jsp>

Hva er vitenskapelig?

I vedlegg 1 er definisjon av vitenskapelig publisering beskrevet. En publikasjon er vitenskapelig hvis den tilfredsstiller kriteriene i vedlegg 1.

Vitenskapelige publiseringskanaler

I det sentrale systemet ITAR ligger et register over de publiseringskanaler som er definert som vitenskapelige. NSD har ansvaret for registeret. Med publiseringskanal menes tidsskrift, serie eller utgiver. For monografier og artikler i artikkelsamlinger (antologier) vil registeret inneholde alle godkjente utgivere av vitenskapelige ISBN-titler.

Listen finnes her: <http://dbh.nsd.uib.no/kanaler/>

Pålagte oppgaver for bibliotekene

Bibliotekene er pålagt disse oppgavene:

- I BIBSYS Bibliotekbase skal bibliotekene registrere tilleggsdata i den bibliografiske beskrivelsen av vitenskapelige publikasjoner (monografier og artikler i artikkelsamlinger) som er utgitt av en vitenskapelig utgiver. Tilleggsdata skal kun registreres der en eller flere av forfatterne er ansatt ved egen institusjon.
- Analysering av artikkelsamlinger (ikke tidsskriftartikler) der ansatte ved egen institusjon har skrevet en artikkel og registrere disse som I-analytter i BIBSYS Bibliotekbase. For hver bibliografisk post som representerer en artikkel i en artikkelsamling, skal tilleggsdataene beskrevet under registreres.

Tilleggsdata i BIBSYS Bibliotekbase

Følgende data skal registreres på vitenskapelige monografier og vitenskapelige artikler i antologier.

Vitenskapelig:

Ikke alt som utgis av de utgiverne som finnes i registeret over vitenskapelige publiseringskanaler teller som vitenskapelig publisering, for eksempel lærebøker og bøker beregnet på allmenntil markedet. Vi ber om at biblioteket angir hvilke publikasjoner som er vitenskapelige (se definisjonen i vedlegg 1).

Vitenskapelig registreres i BIBSYS MARC-felt: 008 \$n med verdi = v

Merk: Dette feltet med denne verdien skal **kun** benyttes for monografier og antologiartikler som oppfyller kravene til vitenskapelig publisering.

Personnavn (bidragsyter):

På den bibliografiske posten må biblioteket registrere alle forfattere (også når dette er flere enn 3) fra egen institusjon som har en forfatterrelasjon til publikasjonen.

Personers (bidragsyters) relasjon til publikasjonen:

Til personnavn som registreres i MARC-felt 100 eller 700 skal det registreres de relasjoner som personen har til publikasjonen. Feltet skal inneholde kontrollerte verdier som er beskrevet i håndboka for BIBSYS MARC.

I rapporteringssammenheng er det kun forfatterrollen som gir uttelling. Se vedlegg 2 for en nærmere beskrivelse.

Relasjonskoden registreres i BIBSYS MARC-felt 100 \$4 eller 700 \$4.

Antall personer (bidragsytere):

Det totale antall personer som har en forfatterrelasjon til publikasjonen, skal registreres. Antallet skal benyttes av NSD for å beregne forfatterandeler ved tildeling av midler.

Antallet registreres i BIBSYS MARC-felt: 592 \$a

Institusjonstilhørighet:

For at en institusjon skal kunne telle en publikasjon som helt eller delvis sin i rapporteringen til DBH, må det registreres en kobling mellom personnavn og institusjon. Institusjonskoden (4 siffer) for den institusjonen hvor personen var ansatt ved utgivelsen av publikasjonen må registreres i den bibliografiske posten.

Institusjonskodene finnes på denne lenken:

http://dbh.nsd.uib.no/dbhvev/org/org_inst_rapport.cfm

Institusjonstilhørighet registreres i MARC-felt: 100 \$g eller 700 \$g. Delfeltet er repeterbart.

Retningslinjer for bruk av feltene er beskrevet i håndboka som beskriver BIBSYS-MARC. Her er det også tatt med noen eksempler som viser bruken av disse nye feltene. De nye BIBSYS MARC-feltene og ny registreringspraksis innføres fra 14. mai 2007. Det er ønskelig at publikasjoner utgitt i 2007 blir registrert i henhold til disse nye retningslinjene.

Nyttige lenker

Om vitenskapelig publisering, fra nettsidene til NSD:

http://dbh.nsd.uib.no/dbhvev/dokumentasjon/vitpub/vitpub_dbh_2006.pdf

Sentrale dokumenter om vitenskapelig publisering fra UHR:

http://www.uhr.no/forskning/publiseringsutvalget/sentrale_dokumenter

Med vennlig hilsen

Roy Gundersen

Direktør BIBSYS

Vedlegg 1: Vitenskapelig

Definisjon

En *vitenskapelig publikasjon* defineres gjennom fire kriterier, hvorav samtlige må være oppfylt. Publikasjonen må:

1. presentere ny innsikt
2. være i en form som gjør resultatene etterprøvbare eller anvendelige i ny forskning
3. være i et språk og ha en distribusjon som gjør den tilgjengelig for de fleste forskere som kan ha interesse av den
4. være i en publiseringskanal (tidsskrift, serie, bokutgiver, nettsted) med rutiner for fagfelleevaluering

Tre vitenskapelige publikasjonsformer

Som utgangspunkt inkluderes bare publikasjoner som er registrert med eller har tilknytning til et ISBN- eller ISSN. Såkalt "grå litteratur" regnes altså ikke som vitenskapelige publikasjoner, heller ikke "preprints", som ikke skal registreres før de er publisert. Ut fra tilknytningen til ISBN- eller ISSN-numre kan det formelt skilles mellom tre hovedformer for publikasjoner (a). Hvis man samtidig avgrenser ved hjelp av definisjonen på vitenskapelig publikasjon gitt over (det refereres nedenfor til de fire punktene i definisjonen), får man en inndeling som også er basert på definisjonen (b):

1. *Vitenskapelig monografi:*

- a. Publikasjonen har en tittel med ISBN. Den kan ha en eller flere forfattere, og navnene er oppført i tilknytning til tittelen.
- b. Utgiveren må ha rutiner for fagfelleevaluering, jfr. punkt 4. Lærebøker eller bøker for allmenntilgjengelig regnes ikke som vitenskapelige monografier, jfr. punkt 1-3.

2. *Vitenskapelig artikkel i antologi:*

- a. Publikasjonen er uten eget nummer, men har tilknytning til en tittel med ISBN. Den kan ha en eller flere forfattere, og navnene er oppført i tilknytning til hver publikasjon.
- b. Utgiveren må ha rutiner for fagfellevurdering, jfr. punkt 4. Lærebøker eller bøker for allmenntilgjengelig regnes ikke som vitenskapelige monografier, jfr. punkt 1-3. I antologier regnes alle hele artikler som vitenskapelige, også artikler der redaktørene setter innholdet i sammenheng (innledning eller avslutning), men ikke forord, sammendrag, diskusjonsinnlegg eller annet materiale.

3. Vitenskapelig artikkel i periodika eller serier:

- a. Publikasjonen er uten eget nummer, men har tilknytning til en tittel som har ISSN. Den kan ha en eller flere forfattere, og navnene er oppført i tilknytning til hver publikasjon.
- b. Tidsskriftet, årboka, serien eller nettstedet må ha vitenskapelig redaksjon med fagfellevurdering, jfr. punkt 4. Inkluderer originalartikler og oversiktsartikler, jfr. punkt 1-3, men ikke ledere, bokanmeldelser, debattinnlegg og annet stoff. Bokanmeldelser som har tilsvarende omfang og innretning som oversiktsartikler behandles likevel likt med oversiktsartikler.

Merk at "kapittel i bok" ikke er en egen publikasjonsform. Publikasjonen er enten en artikkel i en antologi eller en monografi som eventuelt har flere forfattere (samforfatterskap).

Vedlegg 2 Relasjonskoder

Lenke: <http://www.loc.gov/marc/relators/relacode.html>

Det er kun relasjon forfatter (kode= aut / cre) som gir uttelling for vitenskapelig publisering i monografier og artikler i artikkelsamlinger.

Kreditering av publikasjoner

Kun forfatterrollen krediteres i vitenskapelige publikasjoner. Det betyr at redaktøransvar for en bok ikke gir uttelling i statistikk. Redaktørens egne bidrag til artikkelsamlinger teller som ordinære artikler. Artikkelsamlinger skal ikke rapporteres som selvstendige verk.

Andre roller (illustratør etc) krediteres ikke.

For at en publikasjon skal kunne inngå i statistikkrapportering til DBH, skal forfatterens institusjonstilknytning være oppgitt i selve publikasjonen som forfatteradresse.

Kun artikler og monografier med eksplisitt adressering til selve universitetene og høyskolene, skal inngå i statistikkrapporteringen.

Forfatteradresser til enheter i randsoneforetak, helseforetak eller andre organisasjonsenheter som ikke dekkes under lov om Universiteter og høyskoler, skal ikke inngå i rapportering til DBH.

Vedlegg 3: Nye felt eller verdier i BIBSYS-MARC format

MARC-felt	Delfelt	Verdi	Lovlige verdier
100 / 700	\$4	aut	Relasjonskode: http://www.loc.gov/marc/relators/relacode.html
100 / 700	\$g	0001-9999	Institusjonskode http://dbh.nsd.uib.no/dbhvev/dokumentasjon/fs-koder
008	\$n	v	Vitenskapelig, kode
592	\$a	Tall	Totalt antall forfattere (bidragsytere)

Sak 2007/09 Trykte tidsskrift og standardisering av data for tidsskriftbeholdning (096 \$g)

a)

E-tidsskriftene sitt inntog i bibliotekene har fått konsekvenser for hva vi beholder av de samme tidsskriftene i trykt versjon.

I mange tilfeller er det slik at vi har begrenset adgang til e-tidsskriftene, f.eks ikke adgang til siste år eller siste 2 år.

Mange lar dette styre hva de oppbevarer av det trykte tidsskriftet, slik at de kasserer det de har online-adgang til, men beholder siste årgang, eller siste 2 årganger osv. Dette blir det mer og mer av.

Hva er standard opplysninger i 096 \$g for slike tilfeller?

Finner flere varianter i BIBSYS:

1) \$g 54(1990)-65(2001), Siste årg.

2) \$g Siste årg. oppbev.

3) \$g 1 årg. oppbev.

4) \$g Løpende årg.

5) \$g Siste 2 årg.

6) \$g 2 siste årg.

7) \$g Siste 2 år

8) \$g Siste 10 år.

9) \$g Siste nr

I eksempelsamlingen + marc-formatet + BIBSYS avvik/vedtak finner vi ett relevant eksempel, nemlig 096 \$g Siste årg.

Forslag: *Ta inn eksempler i regelverket som gir standard for 1, 4, 5 og 9 over.*

b)

Eksempelsamlingen.

Ved en rask gjennomgang fant vi eksempler som ikke er lett å tolke for en datamaskin.

Bør eksempelsamlingen gjennomgås med tanke på mer konsistente data i 096 \$g?

Eksempler:

Eks.saml nr 22

\$g 1985 nr 5-1990 nr 22 (Svært ukpl.)

Eks. saml. 23

\$g Nr 65(1970)-145(1985) (Meget ukpl.)

Eks.saml 41

\$g 9(1982)-23(1995) (Bibl.mgl. 22)

Eks. saml. 61

\$g Oppbevares til mikrofilm. kommer

Eks. saml 65

\$g 1903/33, 1967-1972 (Mangler: 1971)

Forslag: *Eksempelsamlingen gjennomgås og rettes opp i forhold til beholdningsdata i 096 \$g*

c)

I BIBSYS ligger flere eksempler på at vi registrerer opplysninger i 096 \$g ulikt.

Det skal ikke store ulikhetene til før det blir lite datamaskinvennlig. Av og til mangler vi et ”hopp”, av og til skriver vi forkortelser ulikt, av og til skriver vi nr med punktum, osv.

Eks:

\$g 1(1970/71)- .(Mgl. 16,17(1985/86)

\$g 1(1979)-26(2004)(Mangler:6(1984)nr 4)

\$g 10(1993)nr 8-16(1999)nr 1-8,10

\$g 1(1965)-85(2003) (Mgl. 21(72),26(73))

\$g 10(1993)No.8-21(2004)

osv.

I mange tilfeller er opplysningene i 096 \$g lite lesbare for en datamaskin selv om vi har standardisert de og bruker de konsekvent. Bl.a. fordi vi har ord i dette feltet, for eksempel Ukpl. og Mgl.

Eks.:

Spredte nr

Siste årg.

Nr 1(1950)- . (Ukpl.)

Vi har behov for beholdningsinformasjon som er lett maskinleselig.

Forslag:

Også for trykte tidsskrifter lages det en hjelpefunksjon for registrering av beholdning.

Den kan lages etter mønster av den hjelpefunksjonen vi har for e-tidsskrift.

Vi trenger en hjelpefunksjon også for trykte tidsskrift der vi kan fylle ut vår bestand (og manglende bestand) i form av nummer, volum og år, i et fast skjema.

En slik hjelpefunksjon gjør det enklere å ”oversette” beholdningsinformasjonen både slik at den blir lett maskinleselig og mer brukervennlig. I tillegg gjør en slik hjelpefunksjon det enklere for oss å fylle ut dette ”vanskelige” feltet. Tid spart og et bedre resultat!

Bergen 28/3-07

Sigrun Ask og Sissel Louise Stokes

UBB

Sak 2007/10 FRBR i bibliotekataloger

Har med interesse lest rapporten *FRBR i bibliotekataloger* laget av Trond Aalberg, Ole Husby, Frank Berg Haugen og Christian-Emil Ore

I i kapittel 7.6 tar de for seg BIBSYS-marc og FRBR, og peker på noen mangler med vår registrering i forhold til å konvertere til FRBR.

De setter fingeren på følgende:

- *Analytter for flere verk i samme dokument og Identifisering av relasjoner.*
I Bibsys er det slik at analytter som har samme forfatter som 1. verk, får analytt-tittelen i MARC-felt 740 \$a. Dersom analyttens forfatter er en annen enn 1. verks forfatter, skal vi registrere analytten med forfatteren i 700 \$a og tittelen i 700 \$t. Problemet i forhold til FRBR er at i 740 kan det også være ikke-analytiske biinnførsler, som f.eks. tittelvarianter. BIBSYS-marc er dermed ikke entydig. Aalberg sier: *En mer konsekvent bruk av 700 for bi-innførsler på analytiske verk (og 71X) kunne vært en tilnærming til mer FRBR-struktur i BIBSYS-marc.*

Det samme problemet oppstår dersom det er flere 241 på en katalogpost med flere 700. Man vet ikke hvilken 700 som hører til hvilken 241.

- *Identifisering av persons rolle.*
Det er bare i musikk-katalogisering vi bruker "\$e Rolle" i feltene x00/x10. Hadde vi brukt rolle-angivelse for andre dokumenttyper også, kunne vi fått bedre FRBR-uttelling

Er tiden inne til å gjøre BIBSYS-marc og katalogiseringen vår mer FRBR-vennlig? Tenker også på at vi snart får nye katalogiseringsregler (RDA) som skal bygge på FRBR.

Vennlig hilsen
Sigrun Ask
Universitetsbiblioteket i Bergen
29/3-07